

Broj: 01-05-13-05295/2019
Sarajevo, 5.11.2019.godine

Босна и Херцеговина
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Prijenos: 07 - 11 - 2019			
Org. jed.	B r o j	Priloga	Vrijednost
05/2	- 02 -	188	/19

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
N/P -Tajnik mr.sci. Izmir Hadžiavdić
N/P – Delegat Mladen Simić
veza akt. br. 05/2-02-188/19 od 09.10.2019. godine

Predmet: Odgovor na delegatsko pitanje delegata Mladena Simića, dostavlja se

Federalnoj upravi, dostavljeni su akti, gornji broj, koji su delegatsko pitanje uvaženog delegata Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Mladena Simića, upućeno Federalnom urbanističko-ekološkom inspektoratu, da mu se dostavi odgovor šta radi federalni inspektor imenovan od strane Uprave, koji je smješten u prostorijama kompanije Arcelor Mittal, šta je poduzeo od postavljenja na konkretno radno mjesto do danas, koje mjere je naložio i da li je bilo ekoloških incidenata, odnosno koje su sankcije poduzete prema odgovornim?

Prije davanja preciznog izjašnjenja, želimo ukazati uvaženom delegatu, da federalni inspektor ne sjedi u prostorijama ovog subjekta nadzora, nego u regionalnom uredu Federalne uprave u Zenici, zajedno sa ostalih federalnim inspektorima, čije je sjedište rada u ovom uredu.

Federalna uprava obavlja inspekcijske nadzore u skladu sa Planom i Programom rada kako je to utvrđeno odredbama čl. 28. Zakona¹ o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, pri čemu je važno naglasiti da se izrađuju i Planovi pojačanih inspekcijskih nadzora, te da se inspekcijski nadzori obavljaju i kada zahtjev podnese Vlada Federacije, federalno/a ministarstvo/a, direktor Federalne uprave, kao i po zahtjevima podnešenim od strane pravnih i/ili fizičkih lica.

Odabir subjekta/kata nadzora, radi se na temelju procjene rizika, kojim putem se određuje nivo i dinamika nadzora, u ovisnosti da li se radi o subjektima koji prema vrsti poslovne djelatnosti spadaju u **visoko rizične**, gdje posljedice u slučajevima nepoštivanja i neusklađenosti poslovnih procesa sa zakonom mogu prouzrokovati i biti opasne po život i zdravlje ljudi i životinja, te okoliša i materijalnih sredstava. Takvi subjekti se, kod izrade planova i programa, od strane Inspektorata i federalnih inspektora u sastavu FUZIP-a stavljaju u **hijerarhiji prioriteta na prvo mjesto**. Kod

¹ Zakon o inspekcijama Federacije BiH ("Službene novine FBiH" br.73/14)

ovakvih subjekata nadzori se obavljaju **kontinuirano**, po potrebi i putem multidisciplinarnih inspekcijskih timova, u kom slučaju se radi o tzv. kompleksnim (sveubuhvatnim) inspekcijskim nadzorima.

Krećući se svaki u okvirima svoje zakonom utvrđene nadležnosti, u sastav ovih „multididisciplinarnih“ timova najčešće ulaze federalni inspektori rada, zaštite na radu, federalni vodni, urbanističko-ekološki inspektori, šumarski, te termo-energetski, elektro-energetski i inspektori za posude pod pritiskom, u ovisnosti o vrsti djelatnosti kojom se kontrolisani subjekt bavi.

Federalna uprava sa **ciljem kontinuiranog nadziranja stanja okoliša, zagađenosti zraka, vode i tla u gradu Zenici**, ali i okolnim mjestima i nadzorom nad ispunjavanjem uslova iz okolinskih dozvola, koje je Federalno ministarstvo okoliša i turizma izdavalo privrednim društima, u konkretnom na području Zeničko-dobojskog i Srednjo-bosanskog kantona, je prepoznala važnost konstantnih inspekcijskih nadzora operatora-najvećih zagađivača, te je u tom smislu,

od 2013 godine, u regionalni ured u Zenici, stacionirala jednog federalnog građevinskog inspektora sa ovlaštenjem inspektora za zaštitu okoliša, zatim 2017 godine, Uprava zapošljava federalnog okolišnog inspektora u ovom Uredu koji u toku 2018. godine prelazi sa radom u drugi federalni organ, a od novembra 2018. godine na to mjesto primljen je novi inspektor zaštite okoliša. U toku 2018. godine, u periodu od odlaska jednog do prijema novog inspektora, nadzore kod Arcelor Mittala, vršili su inspektori iz sjedišta Uprave i regionalnog ureda iz Tuzle.

Upravo je „ARCELOR MITTAL“d.o.o. Zenica, jedan od onih visokorizičnih poslovnih subjekata, koji su u kontinuitetu, predmetom nadzora od strane federalnih inspektora ove Uprave. Upravo zbog stalne pažnje javnosti i medija kad je u pitanju rad ovog operatora, Federalna uprava je za potrebe korektnog informisanja, nebrojeno puta izrađivala Izvještaje, i prema Vladi Federacije BiH, Federalnom tužilaštvu, nevladnim organizacijama, medijima isl. kojim putem je detaljno precizirala broj izvršenih inspekcijskih nadzora, vrste naloženih upravnih mjera, prekršajno kažnjavanje isl.

Konkretno, u periodu od 2008.-2010. godina Federalna uprava za inspekcijske poslove, putem svojih federalnih inspektora iz više Inspektorata navedenih u nastavku, ovom operatoru izdala ukupno **86** prekršajnih naloga i to:

- **Federalna inspekcija za zaštitu okoliša**, izdala ukupno **16** PN, (koji su se odnosili na Department Visoka peć, Koksara, Valjaonice, Čeličane i Department Aglomeracija);
- **Federalna vodna inspekcija** je izdala ukupno **8** prekršajnih naloga;
- **Federalna šumarska inspekcija** je izdala **4** prekršajna naloga i podnijela jedan zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
- **Federalna tehnička inspekcija putem elektroenergetske inspekcije** izdala ukupno **36** prekršajnih naloga;

- **Federalna inspekcija rada i zaštite na radu**, u istom periodu izdala ukupno 22 prekršajna naloga, od kojeg broja 18 naloga je izdala inspekcija zaštite na radu a 4 naloga su se odnosila na inspekciju rada.

Prema evidenciji prekršajnih naloga, federalni inspektori ove Uprave su, kod istog operatora, u periodu od 2011.god. - 2017.godine, izdali ukupno 97 prekršajnih naloga i to:

- **Federalni inspektorat rada** (radni odnosi i zaštita na radu) – 17 prekršajnih naloga;
- **Federalni rudarsko,termoenergetski i elektroenergetski inspektorat** - 18 prekršajnih naloga;
- **Federalni urbanističko-ekološki inspektorat**, u navedenom periodu izdao je 62 prekršajna naloga.

Zbrajanjem izdatih prekršajnih naloga za ukupan period od 2008.god.-2017.godine, dolazimo do broja od 183 PN.

U nadzorima kod ovog operatora², u toku 2018 godine izrečene su sljedeće mjere:

- naložena mjera vršenja analize uticaja aktivnosti operatora na pucanje zidova stambenih objekata u neposrednoj blizini pogona Čeličana sa rokom od tri mjeseca.
- U departmentu Visoka peć konstatovana je i propisana obaveza novog PCDD/F i PAH prema izmjenama i dopunama Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (SL. Novine F BiH 97/17) sa rokom od tri mjeseca.
- U departmentu Aglomeracija konstatovana je i propisana obaveza novog mjerena PCDD/F te mjerena VOC i PAH prema izmjenama i dopunama Pravilnika o monitoringu zagađujućih materija u zrak (SL. Novine F BiH 97/17).
- U departmentu Energetika izmjerene vrijednosti buke prekoračuju GVE prema Zakonu o zaštiti od buke (Sl. Novine F BiH 110/12). naložena je mjera ponovnog mjerena buke na granicama obuhvata postrojenja i kod prvih stambenih objekata sa rokom od 30 dana.
- Kod istog operatora, Arcelormittal d.o.o. Zenica su zbog prekoračenja emisija izdati prekršajni nalozi za pogone Aglomeracija, Koksara i Energetika.
- Od mjera koje nisu predviđene okolinskom dozvolom a na koje se operator obaveza u inspekcijskom nadzoru najznačajnija je aktivnost izmjene svih 20 duvnica kod sljedećeg remonta Visoke peći u aprilu 2019. čime će se značajno smanjiti broj vanrednih situacija emisije prašine iz pogona Visoke peći.
- Naloženo je ubrzanje dinamike radova na postavljanju sekundarnog sistema otprašivanja u pogonu Čeličana. Realizacija projekta će biti intenzivno praćena u naredna tri mjeseca.

² Integralna okolinska dozvola broj: UPI 05-2-23-11-35/16 MK,SN od 03.04.2017 godine

- Za pogon Koksara je naloženo da se u roku od 15 dana Ministarstvu okoliša i turizma proslijedi informaciju o postignutom stepenu realizacije mjera internog Akcionog plana koji uključuje aktivnosti na smanjenju emisija i prijedlog plana mjerena prema mjeri 1.2.2. iz Okolinske dozvole koja je ovisna o realizaciji Akcionog plana.
- Izvršeno je izmještanje sistema za kontinuirani monitoring emisija u zrak sa dimnog kanala na dimnjak koksne baterije u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN 14181 i BAS EN 15259. Ostale aktivnosti vezane za sistem kontinuiranog monitoringa i povezivanja na CEMS u pogonu Čeličana i ostalim pogonima (prvenstveno pogon Aglomeracija) biće intenzivno praćeni u januaru 2019.
- Za mjesec januar 2019. dogovoren je sastanak sa predstavnicima operatora sa razlogom prezentacije operativnih mjera za smanjenje emisija u pogonu koksara koje nisu propisane Okolinskom dozvolom nego radnim tehničkim upustvima:
 1. Proces zagrijavanja koksne baterije – tehnološka upustva
 2. Proces koksovanja –kvalitetno održavanje pogona i postrojenja i vođenje procesa u skladu sa tehnološkim upustvima.
 3. Definisanje dodatnih mjera za smanjenje emisije na dimnjaku koksare i H₂S na sistemu za gašenje koksa

Operator Arcelormittal d.o.o. Zenica je na ime naknada za zagađivače u 2018. godini za izvještajnu 2017. godinu uplatio iznos od 413.257,96 KM.

U toku 2018. godine, kod ovog operatora obavljeno je **22 inspekcija nadzora** i izdato **14 prekršajnih naloga** u visini od 17.220,00 KM.

Konkretno, u periodu od postavljenja trenutnog federalnog inspektora zaštite okoliša u Uredu u Zenici, u prilogu dostavljamo tražene informacije, odnosno dajemo odgovor na pitanje uvaženog delegata, o izvršenim nadzorima u 2019. godini i poduzetim mjerama kod Arcelor Mittal:

- u 2019. godini izvršeno **36 inspekcijskih nadzora**;
- u 2019. godini izdato **7 rješenja o otklanjanju nedostataka sa 9 naloženih mjera**;
- u 2019. godini izdato **8 prekršajnih naloga** pravnom i isto toliko odgovornom licu, sa prekršajnim sankcijama u ukupnom iznosu od 18.500 KM.
- operatoru je naložena izrada novog Plana upravljanja otpadom u kome će se insistirati na usklađivanju tokova otpada sa zakonskim i ekološki prihvatljivim rješenjima;
- Federalna uprava je upoznata sa namjerom operatora da odlaže industrijski otpad u blizini kapije 9 uz ogradi prema naselju Tetovo. Obavljen je nadzor kod građana koji su potencijalno ugroženi i kod operatora, te posjećena lokacija koja je pripremljena za namjenu odlaganja BOF troske. Operatoru je naloženo da za slučaj korištenja ove lokacije proces odlaganje potpuno uskladi sa planom upravljanja

otpadom te izgradi barijere i poduzme ostale potrebne mjere za sprječavanje uticaja na okoliš;

- Izricanje sankcija za izostanak realizacije ili kašnjenje u realizaciji mjera su obaveze te će biti sankcionisano svako neopravdano kašnjenje ili izostanak u realizaciji mjera. U posljednjem inspekcijskom nadzoru (juli) 2019. godine operatoru je naloženo dostavljanje informacije o postignutom stepenu realizacije internog akcionog plana i prijedloga programa mjerjenja prema mjeri 1.2.2. iz Okolinske dozvole pošto je u ranijem periodu evidentirano da se mjera ne realizuje predviđenom dinamikom (prema izjavi predstavnika operatora ova mjera zavisi od stepena realizacije internog Akcionog plana). Podatak o izmjerrenom nivou buke koji se u zahtjevu spominje nije zvaničan. Operator je, prema informacijama koje je inspektor dobio od njegovih predstavnika, izradio projekat dodatnih mjera zaštite od buke te prestoji realizacija istog;
- Emisije prašine na Aglomeraciji su u posljednje vrijeme povećane. Iste su evidentirane i sankcionisane. U pogonu je u nekoliko slučajeva uključivana SM4 sa lošim sistemom za otprašivanje a od 19.07.2019. godine ona je u stalnom pogonu zbog prespajanja SM6 na novi hibridni filter.

Na kraju, smatramo važnim dodati činjenicu da i pored kontinuiranih nadzora koje federalni inspektor poduzimaju godinama, i sankcija u vidu upravnih mjera naloženih rješenjima, kao i prekršajnog kažnjavanja, to se kod ovog poslovnog subjekta, kao u ostalom i kod svih ostalih koji spadaju u kategoriju tzv. visokorizičnih, iz objektivnih razloga nije, niti se realno može postići svrha koja se inače očekuje, a ta je da svaka izrečena kazna utiče na ponašanje kažnenog subjekta u smislu prevencije budućih prekršaja i nepravilnosti u primjeni propisa.

Ono što možemo, jeste da kontinuiranim nadzorom "natjeramo" operatora da djeluje u skladu sa dinamikom aktivnosti i obaveza kako su one utvrđene ovom operatoru u Okolinskoj dozvoli.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

1 x N/P- Tajnik mr.sci. Izmir Hadžiavdić

1 x Delegat Mladen Simić

1 x a/a

